

بناام خدا

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس: بهداشت مادران و کودکان	مربوط به رشته تحصیلی: بهداشت عمومی
در نیمسال سالتحصیلی: نیم سال دوم ۹۸-۹۷	گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: فاطمه باختری	گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت. سلامت و ترافیک	مرتبه دانشگاهی: استادیار
دانشگاه محل تحصیل: علوم پزشکی شهید صدوقی	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت: ۳۰۴
آخرین مدرک تحصیلی: دکتری	رشته تحصیلی: آموزش و ارتقای سلامت	شماره تلفن دانشکده: ۳۳۳۵۷۵۸۱

۲- مشخصات درس

سالتحصیلی: ۹۸-۹۹	نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ☐ نیمسال دوم ☒	ترم تابستانی ☐
نام درس: بهداشت مادران و کودکان	تعداد واحد: ۲	محل تشکیل کلاس درس: دانشکده بهداشت
نوع درس: عملی ☐ نظری ☒	کارآموزی ☐	کارورزی ☐
درس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☒	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۱۶ جلسه	
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی یا کارورزی:		

۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیران:
بهداشت عمومی	کارشناسی	۲۵

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با کلیاتی در مورد: بهداشت مادر و کودک؛ رشد و تکامل کودک و عوامل موثر بر آن و چگونگی مراقبت های کمی و کیفی مادر و کودک

اهداف اختصاصی درس:

۱- بهداشت مادر و کودک را تعریف نموده و اهمیت و هدف آن را بیان نماید .
۲- آزمایش های قبل از ازدواج را بیان نماید
۳- توضیح دهد که مشاوره قبل از ازدواج برای چه افرادی لازم است .
۴- چگونگی تشکیل پرونده بهداشتی را شرح دهد.
۵- زمان تقریبی زایمان را به نحو صحیح تعیین نماید.
۶- حاملگی های آسیب پذیر را تشخیص دهد و چگونگی مراقبت از آنها بیان کند.
۷- واکسیناسیون دوران بارداری را توضیح دهد. مشکلات شایع دوران بارداری و راهکارهای مقابله با آن را بیان کند.
۸- نیازهای تغذیه ای مادران در دوران بارداری و شیردهی را توضیح دهد و در زمینه مکمل های غذایی به طور صحیح به مادر فرضی (همکلاسی خودش) آموزش بدهد.
۹- مراحل مختلف زایمان، مراقبت های حین زایمان ، پس از زایمان و عوارض نفاسی را برشمارد.
۱۰- ویژگیهای نوزاد طبیعی را برشمارد .خصوصیات نوزاد نارس را بیان نماید . مشخصات نوزادان آسیب پذیر را توضیح دهد. راههای پیشگیری از تولد نوزادان آسیب پذیر را بیان نماید. عوامل موثر در ایجاد نوزادان آسیب پذیر را بیان نماید.
۱۱- مکانیسم ترشح شیر مادر و فوائد شیر مادر و مراقبت از پستان در دوران بارداری و شیردهی و نحوه شیردهی صحیح را توضیح دهد.
۱۲- مراحل رشد و تکامل را در دوران جنینی ، شیر خواری و کودکی را بیان کند. نیازهای تغذیه ای کودکان ، تغذیه کمکی و

مکمل های مورد نیاز را شرح دهد.

۱۳- نمودار رشد را برای کودک فرضی رسم کرده و تفسیر کند.

۱۴- زمان ویژگیهای کودک برای دریافت مراقبتها را به نحو صحیح بیان نماید

۱۵- در مورد مرگ مادران و نوزادان و دلایل ایجاد آنها و راهکارهای کاهش آن توضیح دهد.

شیوه آموزش: سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، بحث گروهی و ایفای نقش

وظیفه فراگیران: ، مشارکت فعال در کلاس، پاسخگویی به سوالات، ایفای نقش در قسمتهای مختلف مربوط به هر جلسه

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:

حضور فعال دانشجو در کلاس درس -، پاسخگویی به سوالات، ایفای نقش صحیح -امتحان پایان ترم

منابع درس:

کتاب جامع بهداشت عمومی، دکتر حسین حاتمی و همکاران، انتشارات ارجمند

اصول بیماری های کودکان نلسون

بارداری و زایمان ویلیامز

دستورالعمل های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در مورد مادران و کودکان

برنامه جلسات درسی

منابع درسی	اهداف آموزشی جلسه	سرفصل مطالب درسی	جلسه
کتاب جامع بهداشت عمومی	تعریف ، اهمیت ، اهداف، دامنه فعالیت ها، گروه هدف، مادر و کودک بعنوان یک واحد، مسائل تندرستی مادر و کودک	کلیاتی درمورد بهداشت مادر و کودک	۱
کتاب جامع بهداشت عمومی بارداری و زایمان ویلیامز	مشاوره و آزمایشات الزم قبل از ازدواج -مشاوره و آموزش در مورد ضرورت برنامه تنظیم خانواده واکسیناسیون و آزمایشهای قبل از ازدواج	مراقبت های پیش از ازدواج - مراقبت ای قبل از بارداری	۲
بارداری و زایمان ویلیامز	مدت زمان بارداری ، اهمیت مراقبت های دوران بارداری، اجرای برنامه های لازم برای رسیدن مراقبت های دوران بارداری	مراقبت های دوران بارداری	۳
بارداری و زایمان ویلیامز	شناسایی مادران در معرض خطر،مکمل های غذایی دوران بارداری،تعیین تاریخ تقریبی زایمان، تعیین زمان مراقبت های بعدی،ارائه آموزش به مادر در تریمسترهای مختلف بارداری	مراقبت های دوران بارداری	۴ و ۵
بارداری و زایمان ویلیامز	چگونگی پیشرفت حاملگی از لقاح تا تولد، تاثیر عوامل مختلف بر رشد جنین	پیشرفت حاملگی	۶
بارداری و زایمان ویلیامز	تشخیص حاملگی های آسیب پذیر و مراقبت ویژه از آنها. ویا ر دوران بارداری، اضافه وزن، پره اکلامپسی	حاملگی های آسیب پذیر، مشکلات شایع دوران بارداری و راههای مقابله	۷
بارداری و زایمان ویلیامز کتاب جامع بهداشت عمومی	علایم ۳ مرحله زایمان و مراقبت برای هر کدام تعریف دوران نفاسی و مراقبتهای لازم	مراحل زایمان مرگ و میر مادران مراقبت حین و پس از زایمان	۸
اصول بیماری های کودکان نلسون	مشخصات فیزیکی نوزاد، تعیین نمره آپگار، برقراری و حفظ تنفس، تثبیت درجه حرارت، پیشگیری از عفونت و	نوزاد طبیعی مراقبت های معمول از نوزاد در اتاق زایمان	۹

	صدمه، تامین تغذیه مطلوب		
اصول بیماری های کودکان نلسون	تعریف، عوامل مستعد کننده، پیشگیری و مراقبت از نوزادان اسیب پذیر	نوزادان آسیب پذیر	۱۰
اصول بیماری های کودکان نلسون کتاب جامع بهداشت عمومی	رشد و تکامل در دوران جنینی و عوامل موثر بر آن رشد و تکامل در دوران شیر خوارگی و عوامل موثر بر آن رشد و تکامل در دوران کودکی و عوامل موثر بر آن	تغذیه نوزاد رشد و تکامل نوزاد و عوامل موثر بر آن،	۱۱
کتاب جامع بهداشت عمومی	نشان دادن نمودار رشد، انواع مشکلات در رشد کودکان و نحوه ترسیم نمودار و مراقبت از کودکان بر اساس نمودار رشد	نمودار رشد و تفسیر آن	۱۲
کتاب جامع بهداشت عمومی	نحوه رشد در سال اول، تکامل، سال دوم و سالهای بعدی. علایم اختلال در رشد و تکامل	مراقبت های بهداشتی شیر خواران، سال اول تولد، مراقبت از کودکان قبل از سنین مدرسه، سوء تغذیه در کودکان	۱۳
کتاب جامع بهداشت عمومی	فرآیند تولید، ترشح و خروج شیر، طرز قرار گیری صحیح مادر و کودک جهت شیر دهی	اهمیت تغذیه با شیر مادر و مکانیسم ترشح آن و طریق صحیح شیردهی	۱۴
کتاب جامع بهداشت عمومی	آموزش جهت کنترل اسهال، تب، عفونت و .. در کودکان مشکلات شایع دوران کودکی و راههای کاهش آن واکسیناسیون و اهمیت آن در دوران کودکی طریقه کنترل کودکان، بررسی کارت واکسیناسیون	مراقبت از کودکان	۱۴ و ۱۵
کتاب جامع بهداشت عمومی	محاسبه شاخص ها، ارتباط کودک با شاخص های اقتصادی، دلایل مرگ و راهکارهای مقابله	مرگ و میر نوزادی، شیرخواری و کودکی	۱۶